Raadsvoorstel

Regionale bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer

Aan : de gemeenteraad
Van : College van B&W
Datum : 8 november 2023
Portefeuillehouder: : Roberto Ter Hark
Zaaknummer : 530877

Publiekssamenvatting

Hergebruik van grond en baggerspecie is sinds 1 juli 2008 geregeld in het Besluit bodemkwaliteit en in de Regeling bodemkwaliteit. Het is niet zonder meer toegestaan om grond en baggerspecie ergens te ontgraven en op een andere plaats toe te passen of het tijdelijk op te slaan. Voorkomen moet worden dat het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond en baggerspecie de ontvangende bodem verontreinigt en risico's vormt voor het (toekomstige) bodemgebruik.

De gemeente Nordwijk heeft samen met de andere gemeenten van de regio West-Holland een nieuwe regionale bodemfunctieklassenkaart, bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer opgesteld. Deze kaarten vormen samen een belangrijk instrument voor hergebruik van grond of baggerspecie in het gebied waarvoor ze worden vastgesteld. Met het vaststellen van de kaarten en nota kan het grondstromenbeleid in de regio West-Holland worden geoptimaliseerd en kunnen besparingen worden gerealiseerd voor de gemeente en haar inwoners.

Voorgesteld besluit

Wij stellen u voor:

I. De regionale nota bodembeheer (met de daar in opgenomen lokale maximale waarden en de keuzes voor gebiedsspecifiek beleid) vast te stellen voor het grondgebied van Noordwijk.
II. Het gehele grondgebied van de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude aan te wijzen als beheergebied waarbinnen grond- en baggerverzet mogelijk is op basis van de nota bodembeheer.
III. De bodemkwaliteitskaarten van de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude te accepteren als bewijsmiddel van de chemische kwaliteit van de toe te passen grond vanuit deze gemeenten.
IV. In te stemmen met het mandateren van onderstaande besluiten met een uitvoerend karakter aan het college van burgemeester en wethouders:
    - wijzigingen van de bodemfunctieklassenkaart;
    - het toevoegen van aanvullende gegevens aan de bodemkwaliteitskaart die geen invloed hebben op het gebiedsspecifiek beleid;
    - het onder voorwaarden accepteren van een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond;

- het opnieuw bestuurlijk vaststellen van een gewijzigde bodemfunctieklassenkaart en/of bodemkwaliteitskaart onder voorwaarde dat de wijzigingen geen invloed hebben op het in de nota bodembeheer geformuleerde gemeentelijke gebiedsspecifieke beleid.

V. De regionale nota bodembeheer en de bijbehorende oplegnotitie 20 december 2023 in werking te laten treden. De regionale nota bodembeheer geldt pas voor het plangebied Bronsgeest als de aparte nota bodembeheer van plangebied Bronsgeest ook definitief is vastgesteld.

VI. De regionale nota bodembeheer en de bijbehorende oplegnotitie te publiceren.

Inleiding

Hergebruik van grond en baggerspecie is sinds 1 juli 2008 geregeld in het Besluit bodemkwaliteit en Hergebruik van grond en baggerspecie is sinds 1 juli 2008 geregeld in het Besluit bodemkwaliteit en in de Regeling bodemkwaliteit. Het Besluit kent een landelijk beleidskader (= generiek) en geeft tevens de mogelijkheid aan gemeenten om lokaal gebiedsgericht beleid voor grondverzet vast te stellen (= gebiedsspecifiek). Er wordt gestreefd naar zoveel mogelijk hergebruik van grond en baggerspecie, zodat minder materiaal hoeft te worden gestort en minder primaire grondstoffen nodig zijn.Voor toepassingen op de landbodem zijn gemeenten het bevoegd gezag.

Om conform het besluit op een duurzame manier vorm te kunnen geven aan het grond- en baggerverzet dient een gemeente te beschikken over een:

- bodemfunctieklassenkaart (= weergave van het huidige / toekomstige gebruik van een gebied).
- bodemkwaliteitskaart (= weergave van de huidige kwaliteit van de bodem in een gebied).
- nota bodembeheer (= de uitwerking van hoe een gemeente omgaat met de mogelijkheden voor grond- en baggerverzet die het besluit biedt).

Een gemeente kan middels het opstellen van gebiedsspecifiek beleid de lokale bodemkwaliteit en het huidige / toekomstige gebruik en beheer van de bodem beter op elkaar af stemmen. Hierbij moet wel worden vastgehouden aan het basisprincipe van het Besluit; namelijk dat de kwaliteit van de grond en/of baggerspecie die wordt toegepast in een gebied altijd geschikt moet zijn voor de functie die dat gebied heeft. Ook mag er door het grond- en/of baggerverzet niet méér verontreiniging ontstaan dan er voor die tijd in een gebied aanwezig was.

De gemeente Noordwijk wil haar huidig duurzaam bodembeheerbeleid nog beter vormgeven. De gemeente heeft daarvoor de huidige bodemfunctieklassenkaart geactualiseerd en een regionale bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer opgesteld.

De kaarten zijn de instrumenten voor dit duurzame beleid. In de nota bodembeheer is het te voeren grondstromenbeleid weergegeven en zijn regels en procedures voor dit beleid geformuleerd.

In de collegevergadering van 14 november 2023 is het ontwerpbesluit tot vaststelling van de nota bodembeheer behandeld. Op de publicatie van het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen ingediend.

Beslispunt I: De regionale nota bodembeheer (met de daar in opgenomen lokale maximale waarden en de keuzes voor gebiedsspecifiek beleid) vast te stellen voor het grondgebied van Noordwijk

Argumenten

1.1 De verplichting van de vaststelling van een bodemfunctiekaart is opgenomen in het Besluit Bodemkwaliteit 2022.

In artikel 55, lid 1 van het Besluit Bodemkwaliteit 2022 is opgenomen dat de gemeente op een kaart de bodemfunctieklassen zijnde industrie of wonen vaststelt. Een bodemfunctieklassenkaart geeft de ligging van gebieden met de functies wonen, industrie en landbouw/natuur. Hierbij is de gevoeligste functie binnen een gebied leidend. Als deze kaart niet is opgesteld mag alleen schone grond of baggerspecie worden toegepast.

1.2. Indien de gemeente geen bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart vaststelt, mag alleen schone grond of baggerspecie worden toegepast.

Aangezien er geen bodemkwaliteitskaart is, is het lastig de kwaliteit van de bodem te bepalen. Het gebruik van verontreinigde grond kan leiden tot gezondheidsrisico's en aantasting van de bodemkwaliteit.

1.*3. Het college van Burgemeester en wethouders is bevoegd om de regionale bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart vast te stellen.*

De gemeenteraad is echter het bevoegd gezag m.b.t. tot de vaststelling van de nota bodembeheer en de bijbehorende gebiedsspecifieke toepassingskaarten.

1.4. De bodemkwaliteitskaart geeft inzicht in de actuele kwaliteit van de bodem

De actuele bodemkwaliteit wordt onderverdeeld in de zones landbouw/natuur, wonen, en industrie. Iedere zone verwijst naar een bodemkwaliteit. Voor bovenstaande functies zijn dat resp. schone grond, licht verontreinigde grond en licht tot matig verontreinigde grond. Deze kaart is een statische bewerking van alle relevante bekende bodemonderzoeksgegevens in de gemeente. Per zonde wordt de gemiddelde kwaliteit bepaald.

Beslispunt II: Het gehele grondgebied van de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude aan te wijzen als beheergebied waarbinnen grond- en baggerverzet mogelijk is op basis van de nota bodembeheer.

Argumenten

2.1. De regionale bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaarten kunnen bijdragen aan strategisch gebruik en beheer van de bodem.

Met dit beleid wordt gestreefd naar duurzaam en efficiënt hergebruik van grond en baggerspecie, zodat minder materiaal hoeft te worden getransporteerd en gestort, minder primaire grondstoffen nodig zijn en de financiële en administratieve lasten verminderd worden.

Door het vaststellen van de regionale bodemfunctieklassenkaart, bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer kunnen besparingen worden gerealiseerd voor de gemeente en haar inwoners. Hierdoor wordt gefaciliteerd dat:

- De gemeente milieuvriendelijk bodembeheerbeleid in uitvoering brengt dat praktisch uitvoerbaar, milieu hygiënisch verantwoord en transparant is;
- Meer grondstromen kunnen plaatsvinden zonder dat voorafgaand de kwaliteit van de grond moet worden onderzocht. Voor de gemeente en derden kunnen hierdoor besparingen worden gerealiseerd in tijd en kosten;
- Meer toepassingslocaties beschikbaar komen om vrijkomende grond en bagger duurzaam te hergebruiken;
- Het gebruik en de aankoop van primaire én secundaire grondstoffen (bijvoorbeeld zand uit zandwinputten of grond van een grondbank) wordt verminderd;
- Transport-, reinigings- en/of stortkosten van grond en bagger worden beperkt; • De druk op het wegennet, de uitstoot van uitlaatgassen, stikstof en fijnstof en het gebruik van energie wordt verminderd (grond hoeft minder ver te worden getransporteerd, geen extra productie door grondverwerker)Kanttekeningen.

2.2 Conform de eisen van de Besluit bodemkwaliteit is het voor een correcte vaststelling van een bodembeheernota nodig dat:

- De gemeenteraad de nota bodembeheer (met de daar in opgenomen lokale maximale waarden en de keuzes voor gebiedsspecifiek beleid) vast stelt voor het eigen grondgebied.
- De gemeenteraad het gehele werkgebied van de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude aanwijst als beheergebied waarbinnen grond- en baggerverzet mogelijk is op basis van de regionale nota bodembeheer

Beslispunt III: De bodemkwaliteitskaarten van de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude te accepteren als bewijsmiddel van de chemische kwaliteit van de toe te passen grond vanuit deze gemeenten.

3.1 *Voor een uitgebreide toelichting verwijs ik u naar bijgevoegde bijlage raadsvoorstel vaststelling regionale nota bodembeheer (bijlage A)*

Beslispunt IV: In te stemmen met het mandateren van onderstaande besluiten met een uitvoerend karakter aan het college van burgemeester en wethouders:

4.1 Het gebiedsspecifiek grondstromenbeleid en eventuele toekomstige wijzigingen op dit beleid moeten, conform artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit, worden vastgesteld door de gemeenteraad. Om praktische redenen worden besluiten met een uitvoerend karakter gemandateerd aan het college van burgemeester en wethouders. Het betreft Besluiten voor:

- wijzigingen van de bodemfunctieklassenkaart;
- het toevoegen van aanvullende gegevens aan de bodemkwaliteitskaart die geen invloed hebben op het gebiedsspecifiek beleid;
- het onder voorwaarden accepteren van een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond;
- het opnieuw bestuurlijk vaststellen van een gewijzigde bodemfunctieklassenkaart en/of bodemkwaliteitskaart onder voorwaarde dat de wijzigingen geen invloed

hebben op het in de nota bodembeheer geformuleerde gemeentelijke gebiedsspecifieke beleid.

Beslispunt V: De regionale nota bodembeheer en de bijbehorende oplegnotitie per 20 december 2023 in werking te laten treden. De regionale nota bodembeheer geldt pas voor het plangebied Bronsgeest als de aparte nota bodembeheer van plangebied Bronsgeest ook definitief is vastgesteld.

5.1 Het besluit tot vaststelling van het gebiedsspecifiek beleid is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Hierop is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) van toepassing (zie artikel 49 Bbk). Dit betekent dat het ontwerpbesluit voor een duur van zes weken ter inzage wordt gelegd en belanghebbenden hun zienswijzen kunnen indienen. Het is vervolgens mogelijk om tegen dit besluit beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie artikel 50 Bbk).

5.2 *Een gemeente kan in een nota bodembeheer gebiedsspecifiek beleid vastleggen om de lokale bodemkwaliteit en het huidige/toekomstige gebruik en beheer van de bodem beter op elkaar af te stemmen.*

Met gebiedsspecifiek beleid kan meer ruimte worden gecreëerd voor de afzet van vrijkomende grond en baggerstromen. Dit is mogelijk door lokale maximale waarden (LMW) op te stellen. Zo kan worden gestuurd op het beschermingsniveau en de toepassingsmogelijkheden voor grond en baggerspecie binnen (delen van) het beheergebied. Hierbij moet wel worden vastgehouden aan het basisprincipe van het besluit: namelijk dat de kwaliteit van de grond en/of baggerspecie die wordt toegepast in een gebied altijd geschikt moet zijn voor de functie die dat gebied heeft. Ook mag er door de grond- en/of baggerverzet niet méér verontreiniging ontstaan dan er voor die tijd in een beheergebied aanwezig was. 4.3 Het gebiedsspecifiek grondstomenbeleid en eventuele toekomstige wijzigingen op dit beleid moeten, conform artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit worden vastgesteld door de gemeenteraad. Het vaststellen van nieuw of gewijzigd gebiedsspecifiek beleid kan conform artikel van het Besluit bodemkwaliteit niet worden gemandateerd. 4.4 De regionale nota bodembeheer moet zo spoedig mogelijk worden vastgesteld vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen de huidige wet- en regelgeving voor bodemsanering en het functioneel en nuttig toepassen van grond en gerijpte baggerspecie. Bodem wordt daarmee een integraal deel van de Omgevingswet. Het huidige generieke beleid voor toepassen van grond en baggerspecie is uitgangspunt in artikel 4.1272 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de Aanvullingswet bodem regelt overgangsrecht voor een beperkt aantal zaken uit opgesteld gebiedsspecifiek beleid. Op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, worden de regels uit de regionale nota bodembeheer welke vallen onder overgangsrecht van de Aanvullingswet bodem van rechtswege gelijkgesteld aan het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Overig gebiedsspecifiek gemeentelijk bodembeleid verliest onder de nieuwe regelgeving zijn grondslag, indien hier geen nieuwe regels voor Pagina 5 van 8 opgesteld zijn. Om te voorkomen dat een deel van het nu vast te stellen gebiedsspecifiek regionale bodembeleid bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn werking weer verliest, dient het gemeentelijk beleid dat niet valt onder het overgangsbeleid van de Aanvullingswet bodem te worden vastgesteld als een beleidsregel welke blijft gelden onder de Omgevingswet Hiervoor is door de Omgevingsdienst een oplegnotitie opgesteld, welke gelijktijdig met de regionale nota bodembeheer en de bijbehorende kaarden wordt vastgesteld door de gemeente.

Beslispunt VI: De regionale nota bodembeheer en de bijbehorende oplegnotitie te publiceren.

6.1 Op basis van afdeling 3.6 Awb moet een besluit bekend gemaakt dient te worden.

Tegen het besluit kan beroep worden ingediend door belanghebbende die kan aantonen redelijkerwijs niet in staat te zijn geweest een zienswijze in te dienen over het ontwerpbesluit.

Financiën

Voor het opstellen van de kaarten en de nota is in 2021 budget beschikbaar gesteld door de gemeenten. Dit budget is toereikend. Als de kaarten en de nota over 5 jaar geactualiseerd moeten worden, dan zal er door de gemeenten opnieuw budget beschikbaar gesteld moeten worden.

Vervolg

De publicatie van de vaststelling van de regionale bodembeheer, de bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart zal via de gebruikelijke weg plaats vinden. Aangezien er geen zienswijzen zijn ingediend kan alleen beroep worden ingediend door een belanghebbende die kan aantonen redelijkerwijs niet in staat te zijn geweest een zienswijze in te dienen over het ontwerpbesluit.

Bijlage(n)

A: bijlage raadsvoorstel vaststelling regionale nota bodembeheer, regionaal gebiedsspecifiek beleid
B: Concept raadsbesluit vaststellen nota bodembeheer inclusief de regionale bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart
C. Memo voor vaststelling regionale bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer
D. Oplegnotitie regionale bodembeheer regio West-Holland
E. Regionale nota bodembeheer
F. Regionale bodemfunctieklassenkaart
G. Regionale bodemkwaliteitskaart

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Noordwijk

Mw. E.M. Overzier	Mw. W.J.A. Verkleij
secretaris	burgemeester